

RAPPORT

Klimaatadaptatie in eigen huis en tuin

1-07-2021

gemeente

Zeewolde

UW MENING TELT

In februari en maart 2021 zijn gesprekken gevoerd met een aantal bewoners van de Waterbuurt over klimaatadaptatie in eigen huis en tuin. Hieruit zijn inzichten gekomen waarvoor acties bedacht zijn. De precieze invulling van deze acties willen we graag met u bespreken. Laat ons weten wat u van de acties vindt op 7 en 8 juli tijdens de bewonersconsultatie of vóór 1 augustus via integraalonderhoud@zeewolde.nl

INZICHTEN

- Als het gaat over wie zich veel, een beetje of weinig zorgen maken over klimaatveranderingen, dan is dat ongeveer gelijk verdeeld onder de bewoners.
- Klimaat is een ingewikkeld onderwerp. Je kunt het hebben over warmte, droogte, CO2-reductie, wateroverlast etc. Het is belangrijk om samen duidelijk te zijn over welk onderdeel van klimaat gesproken wordt.
- De tuin van bewoners heeft veel functies (zoals eten, zitten, spelen) en beperkingen (zoals ruimte, geld, tijd, kennis, fysieke beperkingen). Het is belangrijk dat een maatregel voor het klimaat past in het leven en de tuin van de bewoner.
- Bewoners willen graag inspraak en informatie. De helft van de bewoners benoemde dat zij graag willen dat er meer gedaan wordt met hun input. Daarnaast gaf 44% aan dat zij graag meer geïnformeerd en op de hoogte gehouden willen worden over het groot onderhoud.

ACTIES

- Evenementen organiseren zoals een stekjesmarkt, week van tuinieren.
- Bewoners ondersteunen bij het nemen van maatregelen voor klimaatadaptatie en er rekening mee houden dat de maatregelen passen binnen het leven van de bewoner.
- Waar mogelijk bewoners laten profiteren van werkzaamheden: Bijvoorbeeld afvoer van stenen uit de tuin regelen, verwijderd groen uit openbaar gebied aan bewoners aanbieden, riolering huis tegelijk laten aanpakken met straat, adviesgesprek met hovenier.
- Formuleren en delen van een duidelijk klimaatadaptatie-doel.
- Bewoners de mogelijkheid geven om samen een stukje openbare ruimte te adopteren.
- Bewustmakingscampagne door kunstenaar Rob van den Broek.

Klimaatadaptatie in eigen huis en tuin

[CONTEXT]

WAT IS KLIMAATADAPTATIE?

Het klimaat verandert en we gaan de invloed daarvan steeds meer merken. Er worden verschillende maatregelen genomen om verdere klimaatverandering te voorkomen (mitigatie) of aanpassing om de negatieve gevolgen ervan te verminderen (adaptatie).

Belangrijke gevolgen van klimaatverandering zijn: Wateroverlast door hevige regenbuien waardoor de riolering het niet aan kan, tekort aan water in droge perioden waarin de tuin droog staat en er veel drinkwater gebruikt wordt, periodes van hitte waarbij verkoeling nodig is.

Verschillende planten en dieren spelen daarbij een interessante rol. Planten in plaats van stenen in de tuin betekent dat water de bodem in kan. Groen in de tuin zorgt voor verkoeling. Een boom of pergola met klimplant vormt natuurlijke schaduw. En al dat groen is interessant voor insecten, vlinders en vogels.

WAAROM IN GESPREK?

Evita Goossens van bedrijf Jong&Fris is in februari en maart 2021 met 24 bewoners van de Waterbuurt in gesprek geweest. Het doel was om erachter te komen hoe bewoners staan tegenover klimaatadaptatie en of er factoren zijn die motiveren of juist afremmen in het nemen van maatregelen. De gemeente neemt maatregelen in de openbare ruimte tijdens het groot onderhoud, maar het werkt nog beter als bewoner en gemeente samenwerken.

De gesprekken waren een aanvulling op de enquête en wijkshouwen uit 2019, waarvan de resultaten in te zien zijn op www.zeewolde.nl/waterbuurt. Klimaatadaptatie was in 2019 nog niet opgenomen in de plannen van het groot onderhoud en dus nog niet bevraagd. Daarnaast dienden deze gesprekken als verdieping: zo goed mogelijk begrijpen hoe bewoners aankijken tegen klimaatveranderingen, de buurt, de gemeente etc. De gesprekken waren open van karakter: Een paar vragen waren vooraf vastgesteld en verder verliep het gesprek naar invulling van de bewoner en Evita.

MET WIE?

De corona-maatregelen stonden het helaas niet toe om bij bewoners aan te bellen. Daarom zijn een aantal bewoners benaderd via e-mail en hebben we degenen die we spraken gevraagd om andere bewoners te vragen. Uiteindelijk is uit elke straat minstens één bewoner geïnterviewd en ongeveer evenveel bewoners van huur- en koopwoningen.

VAN GESPREKKEN TOT ACTIES

Na het voeren van de gesprekken kreeg de gemeente een terugkoppeling in de vorm van een Belevingsessie. Hier werden medewerkers van de gemeente en Woonpalet uitgedaagd om zich te verplaatsen in het leven van de bewoner en kregen zij de resultaten teruggekoppeld. Met deze inzichten werd gebrainstormd over de mogelijke oplossingen.

VERZOEKEN OPENBARE RUIMTE

Verzoeken en suggesties voor de openbare ruimte zijn doorgegeven en, waar mogelijk, verwerkt in het ontwerp. Voor vragen hierover kunt u terecht tijdens de bewonersconsultatie op 7 en 8 juli of mailen naar integraalonderhoud@zeewolde.nl (suggesties vóór 1 augustus).

PERSOONLIJKE VERZOEKEN

Persoonlijke verzoeken zijn ofwel afgehandeld door Evita, of doorgegeven aan de toegewezen persoon binnen de gemeente/Woonpalet.

Klimaatadaptatie in eigen huis en tuin [RESULTATEN]

INLEIDING

De gesprekken met bewoners zijn zeer inspirerend en verhelderend geweest. We zijn erg dankbaar dat bewoners de tijd wilden nemen en open met Evita gedeeld hebben. Uit een groot aantal inzichten en ideeën zijn de grote lijnen gefilterd.

Conclusie: Er is animo om maatregelen te nemen, mits deze passen in het leven van de bewoner.

Deze conclusie heeft geleid tot een aantal acties. De exacte invulling daarvan wil de gemeente graag nog met bewoners bespreken om ervoor te zorgen dat echt het goede wordt gedaan.

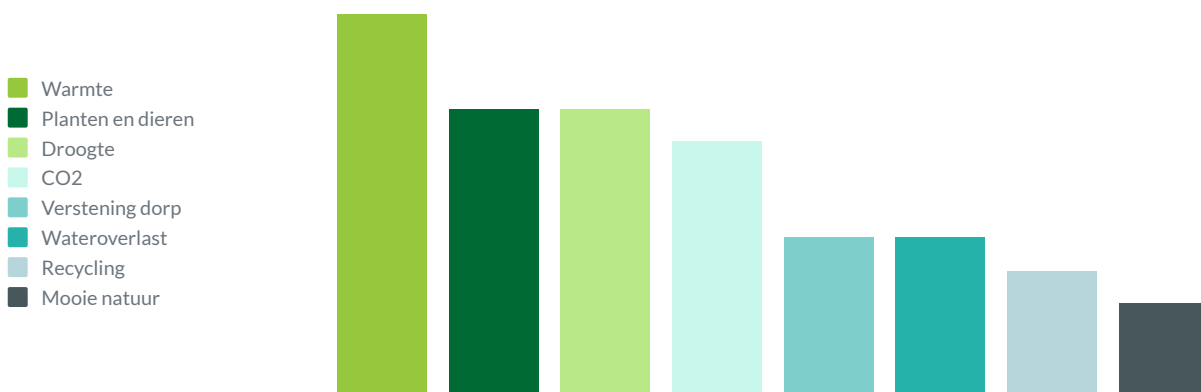
BEELD VAN KLIMAAT

Een aantal bewoners gaf aan zich veel zorgen te maken over klimaat en klimaatveranderingen (30%), waar anderen zich een beetje (40%), of weinig (30%) zorgen maakt. Dit was ongeveer gelijk verdeeld over bewoners van huur- en koopwoningen.

Verder bleek klimaat een uiteenlopend onderwerp. Waar de ene bewoner dacht aan verdrinkende ijsberen op de Noordpool, vertelde de ander te proberen zo min mogelijk pakketjes te bestellen i.v.m. afval en CO₂-uitstoot.

Conclusie: Wees duidelijk over waar je het precies over hebt. Klimaat of klimaatadaptatie als geheel zijn te groot als onderwerp.

Waar denken bewoners aan als je het hebt over klimaat?

Klimaatadaptatie in eigen huis en tuin

[RESULTATEN]

WATEROVERLAST

De gemeente neemt stappen om bij hevige regenbuien het water goed weg te laten lopen. Er worden in de toekomst meer en hevigere buien verwacht. Tegels houden water tegen waar gras en ander groen water opneemt. Als water niet de grond in kan dan stroomt het richting het riool, dat bij hevige buien kan overstromen.

Het viel op dat weinig bewoners de tuin helemaal betegeld hadden. Redenen voor veel tegels waren: onderhoudsarm, geen groene vingers, geen ruimte of fysieke beperking. Een kwart van de bewoners gaf aan dat het water uit de achtertuin naar de put loopt, het riool in. De gemeente geeft de voorkeur aan afvoer via de grond in plaats van het riool.

DROOGTE

Het regent elke zomer te weinig in Nederland, maar in sommige jaren is dat zo weinig dat er droogte ontstaat. Er kunnen problemen ontstaan door een watertekort. Je mag dan bijvoorbeeld niet sproeien om drinkwater te sparen. Droogte komt steeds vaker voor in Nederland.

We kunnen droogte voorkomen door water op te slaan. Dat kan in een regenton of vijver, maar nog beter: de grond. Als regenwater de grond in trekt stroomt het niet weg via het riool. Grind of groen is daarom beter dan stenen.

Een groot gedeelte van de bewoners doet al aan wateropslag of beperkt sproeien bij droogte. Het viel op dat veel bewoners interesse hebben in een waterton. Sommige bewoners hebben hulp nodig bij het aansluiten op de dakgoot.

Hoeveel is de tuin betegeld?

- Minder dan de helft (43%)
- Meer dan de helft (38%)
- Helemaal (19%)

Wat doen bewoners bij droogte?

- Doet aan regenwateropslag (45%)
- Beperkt sproeien (zonde) (22%)
- Sproeit (kraanwater) (33%)

Klimaatadaptatie in eigen huis en tuin [RESULTATEN]

WARMTE

Hitterecords en hittegolven: we kijken er niet meer van op. Het klimaat verandert, de temperatuur stijgt en onze zomers worden warmer. Tijdens hittegolven is het een stuk heter in gebieden met veel grijs vergeleken met groene gebieden: planten bieden veel koelte.

Het viel op dat veel bewoners de toenemende warmte best prettig vinden. Daarnaast gebruiken bewoners vaker een parasol of zonnescherm voor schaduw dan een boom. Het koelende effect van planten werd weinig genoemd. Ook vonden sommige bewoners het juist vervelend dat een boom in de straat schaduw op het huis of de tuin wierp.

PLANTEN EN DIEREN

Planten en dieren spelen een belangrijke rol bij klimaatadaptatie, vooral het voorkomen van verschillende soorten (biodiversiteit). Als een stukje natuur maar 1 soort boom heeft dan kan één ziekte meteen alle bomen vellen. Een vogel eet van verschillende plantjes en kan niet leven in een gebied waar één plant maar een paar maanden bloeit.

Veel bewoners van de Waterbuurt doen iets aan dieren: Vooral vogelhuisjes en voer maar ook insectenhotels en egelhuisjes. Het valt op dat bijna alleen mensen die veel verstand van natuur hebben expres planten neerzetten die voordelig zijn voor dieren.

Hebben bewoners last van
hitte?

- Last van warmte (26%)
- Neutraal (22%)
- Vindt warmte fijn (52%)

Doen bewoners iets
voor biodiversiteit?

- Ja, plant en dier (13%)
- Ja, alleen dieren (70%)
- Nee (17%)

Klimaatadaptatie in eigen huis en tuin [RESULTATEN]

MAATREGELEN IN DE TUIN

De gemeente wil graag samen met de bewoner aan de slag met klimaatadaptatie. Maatregelen die bewoners zelf kunnen nemen passen daarom het liefst ook in het leven en de tuin van de bewoner. Daarbij kan je twee kanten op denken: Wat trekt aan en wat stoot af?

De meeste tuinen zijn al ingericht en hebben bepaalde functies te vervullen. Veel bewoners eten 's zomers in de tuin, hebben een schuurtje voor opslag en de kinderen spelen er graag. Dat levert niet alleen concurrentie op voor maatregelen, de maatregelen kunnen juist ook aanhaken op deze functies. Denk aan een zithoek die ook als wateropslag gebruikt kan worden of planten die goed voor de bijen zijn en tegelijk eetbaar voor mensen.

Aan de andere kant zijn er beperkende factoren. Een tuin kan klein zijn of de bewoner houdt niet van tuinieren. Een bewoner zal eerder een maatregel nemen als die past binnen deze beperkingen.

Tuin functies

Spelen

Koken/eten

Opslag

Hobby

Tuinieren

Buiten zitten

Zwemmen

Afval

Belemmeringen

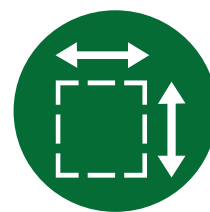
Tijd

Geld

Kennis/vaardigheden

Ruimte

Fysiek/ouderdom

Tuinieren geen hobby

Klimaatadaptatie in eigen huis en tuin

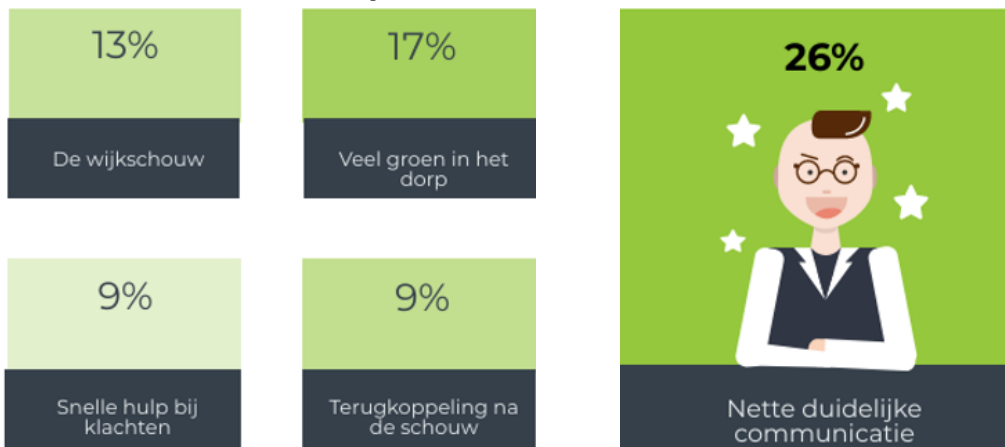
[RESULTATEN]

INSPRAAK EN INFORMATIE

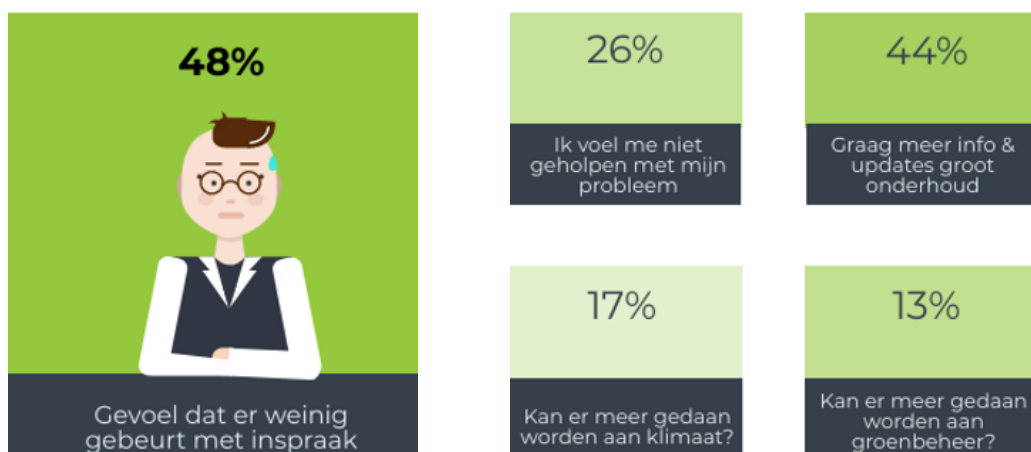
Een aantal bewoners gaf aan dat zij in de aanloop naar het groot onderhoud wel gevraagd waren om input, maar niet het gevoel hadden dat hiernaar geluisterd was. Bij navraag binnen de gemeente bleek in een aantal gevallen dat deze input wel in het nieuwe ontwerp verwerkt was. Deze informatie stond in de reactienotitie van de schouw in 2019 (in te zien op www.zeewolde.nl/waterbuurt) of was nog niet gedeeld met bewoners. Daarnaast gaf een deel van de bewoners aan graag meer informatie en updates te willen ontvangen over het groot onderhoud.

Conclusie: Er is ruimte voor verbetering in het informeren van bewoners over wat er met hun opmerkingen en reacties is gedaan. Bewoners weten graag waar ze aan toe zijn.

Wat werd positief benoemd?

Welke gemiste kansen werden benoemd?

Klimaatadaptatie in eigen huis en tuin [DANKWOORD]

BEDANKT!

Bedankt bewoners! Bedankt voor de inzichten en openhartige gesprekken, het kijkje in de tuin, het verwelkomen en rondleiden in de wijk, de kopjes thee en zelfs appelgebak.

Dit document is opgesteld door Jong&Fris

Evita Goossens

JONG & FRIS[®]